

Αἱ ἐπικρίσεις ἐστράφησαν ἐναντίον τῶν Διοικούντων τὴν Προνομιούχου διότι ἔσπευσαν νὰ ἐκδώσουν τὸ δάνειον ἐκριζώσεως δι' ὀλόκληρον τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΧΟΔ' τοῦ 1910 προβλεπόμενον ποσὸν τῶν 500.000 λιρῶν στερλινῶν καὶ δὴ εἰς τὴν τιμὴν τῶν 87,5 % , παρὰ τὴν ὑπαρξίν διαθεσίμων περὶ τὰ 12.000.000 δραχ. καὶ τὴν ἀναμενομένην μικρὰν ἔσοδειαν τοῦ 1919/11, ἀποδεικνύοντες ὅτι δὲν ἐνδιεφέροντο τόσον διὰ τὴν λύσιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος, ἀφοῦ καὶ δυσχερείας παρενέβαλον διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐκριζώσεως, ὅσον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἀτομικῶν ὠφελημάτων καὶ τὴν συγκάλυψιν τῶν καταχρήσεων τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν παρὰ τῆ ὁποία κατετέθη τὸ προῖον τοῦ δανείου ἐπὶ τόκῳ 1 % ἐτησίως.

Σημειωτέον πρὸς τοῦτοις, ὅτι διὰ τῆς παρασχεθείσης ἐγγυήσεως, τὸ Δημόσιον ἐδεδεσμένον σοβαρῶς ἐναντι τῆς Προνομίουχου μὴ δυνάμενον ἐνκόλως νὰ κηρύξῃ ταύτην ἔκπτωτον ἐν περιπτώσει παραβάσεως ὄρου τινὸς τῆς συμβάσεως—ὡς πλειστάκις συνέβη—διότι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπεχρεοῦτο αὐτὸ νὰ ἀποπληρώσῃ τὸ δάνειον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀπεφεύχθη τελικῶς.

* *

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς Προνομίουχου μεταξὺ ἄλλων διατυπωθεισῶν προτάσεων πρὸς λύσιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος, ἦσαν τοιαῦται περὶ ἀναγκαστικῆς ἐπὶ ἀποζημιώσει ἐκριζώσεως τοῦ Ν. Οἰκονομοπούλου [«Μελέτη ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος περὶ τῆς ὀριστικῆς λύσεως αὐτοῦ»]—1911) καὶ Π. Στρομπούλη [«Γνώμη πρὸς μελέτην τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος»]—Ἰούνιος 1913).

Τὴν ἀναγκαστικὴν ἐπὶ ἀποζημιώσει ἐκρίζωσιν σταφιδαμπέλων, ὑπεστήριξαν καὶ οἱ Π. Πολυχρονιάδης

καὶ Ἀθαν. Εὐταξίας, μέλη τῆς Μεγάλης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος.

Κατὰ τὴν πρότασιν Πολυχρονιάδης, ἀλλὰ καὶ τὰς παρεμφερεῖς τοιαύτας τῶν λοιπῶν, ἕκαστος σταφιδοπαραγωγὸς ἔπρεπε νὰ ἐκρίζωσῃ ἀμέσως καὶ ἐντὸς ἔτους τὸ βραδύτερον τὰ 55 % τῆς ἐκτάσεως τῶν σταφιδαμπέλων του, ἐπὶ ἀποζημιώσει δραχ. 250 ἕως 350 κατὰ στρέμμα.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐδίστασε νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὴν προτεινομένην λύσιν διὰ τοὺς ἐξῆς κυρίως λόγους :

α) Διότι ἐθεώρησεν αὐτὴν ὡς καταστροφὴν κεφαλαίου καὶ ὡς μέλλουσαν νὰ προκαλέσῃ κρίσιν διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ ἐκρίζουmena κτήματα (κοινωνικὸν ζήτημα).

β) Διότι ἐφοβήθη ὅτι ἐκ τῆς ἀναντιμήσεως τῆς σταφίδος, ἦτο ἐνδεχόμενον ἡ κατανάλωσις νὰ στραφῇ πρὸς ἄλλας σταφίδας ἀνταγωνιζόμενας τὴν Κορινθιακὴν, ὅποτε, ἐκ τῆς λειτουργίας τοῦ γνωστοῦ ἐν τῇ Πολιτικῇ Οἰκονομίᾳ νόμου τῆς ἀντικαταστάσεως, θὰ ἠλαττοῦτο ἡ ἐξαγωγή.

γ) Διότι ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ αὐξηθῇ ἡ παραγωγὴ τῶν ὑπολοίπων σταφιδαμπέλων, μετὰ τὴν ἐκρίζωσιν, κατὰ 10 % ἢ 15 %, λόγῳ ἐντατικῆς καλλιέργειας, ὅποτε θὰ παρίστατο ἀνάγκη περαιτέρω ἐκριζώσεως. Καὶ

δ) Διότι ἡ ἀλλαγὴ καλλιέργειας καὶ ἡ μεταβολὴ τῆς παραγωγῆς δὲν ἐθεωρήθη οὔτε εὐχερῆς, οὔτε εὐκολος.

* *

Ἄλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐξαγορὰν τῆς Προνομίουχου δὲν ἔπαυσε νὰ προβάλλεται ἡ ἐκρίζωσις ὡς μέτρον ρυθμίσεως τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος.

Ἡ Μεγάλῃ Ἐπιτροπῇ πρὸς μελέτην τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος

Ἐν ἔτει 1936 σημειοῦται ἡ πρώτη συστηματικὴ προσπάθεια ὅπως